

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkið...

...við prentum!
GUDJÓNÓ
VISTVÆN PRENTSMÍÐJA
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Miðvikudagur 20. ágúst 2008 – 34. tölublað – 4. árgangur

Veffang: visir.is – Sími: 512 5000 **visir**

Gísli Kjartansson
Sparisjóðsstjóri í ólgusjó

7

Geir H. Haarde
Hef gaman af að leysa þrautir

4-5

Jafet Ólafsson
Með stein í skónum – jöklabréf

6

Kaupþing kemur að Nýsis

„Við stefnum að því að ljúka fjárhagslegri endurskipulagningu félagsins fyrir mánaðamótin,“ segir Höskuldur Ásgeirsson, forstjóri Nýsis.

Félagið á í verulegum erfiðleikum vegna endurfjármögnunar. Talið er að skuldir nemi um fimmtíu milljörðum króna. Landsbankinn hefur unnið að lausn þessara mála, en fram hefur komið að hann er langstærsti kröfuhafinn.

Höskuldur segir að nú sé Kaupþing einnig komið að málum. Óvíst er hversu mikið af skuldum Nýsis eru við Kaupþing.

Höskuldur segir að meðal annars sé rætt um að hluta skulda verði breytt í eigið fé, „en það er ekki búið að klára málið“.

Kauphöllin sagði í sumar að óvissa væri um framtíð Nýsis.

Nýsir er eitt stærsta félag sinnar tegundar hérlandis. Félagið hefur verið umsvifamikill á fasteignamarkaði og í einkarekstri fyrir hið opinbera. Nýsir á til að mynda helmingshlut á móti Landsbankanum í Portus, sem reisir nú tónlistar- og ráðstefnuhús við Reykjavíkurbhöfn og Egilshöll í Grafarvogi. - ikh

TrackWell

Tíma- og verkskráning Flotastýring og eftirlit
www.trackwell.com

HELST Í ÚTLÖNDUM

Meiri væntingar | Væntingavísitala neytenda í Bandaríkjunum hækkaði úr 61,2 stigum í júlí í 61,7 stig. Þetta er í fyrsta skipti í rúm tvö ár sem vísitalan hækkar tvo mánuði í röð. Lækkun olíuverðs er talin helsta ástæða hækkunarinnar.

Evrópskur samdráttur | Þrjú af stærstu hagkerfum Evrópu drógust saman á öðrum ársfjórðungi, 0,5 prósent í Þýskalandi, 0,3 prósent í Frakklandi og Ítalíu. Samkvæmt tölum sem Hagstofa Evrópusambandsins (Eurostat) birti í lok síðustu viku skrápp hagkerfi sambandsins saman um 0,2 prósent á sama tíma.

Í eina sæng | Flugfélögin British Airways og American Airlines hafa gert með sér samning um samhæfingu á ýmsum þáttum fyrirtækjanna, s.s. miðaverði og leiðakerfi. Samningurinn er til tveggja ára. Samkeppnisyfirvöld eiga eftir að gefa samningnum blessun sína.

Tveggja ára lágmark | MSCI-Kyrrahafsvísitalan hefur ekki verið lægri í rúm tvö ár. Vísitalan hefur lækkað um 22 prósent frá áramótum. Það eru bankar og fjármálafyrirtæki sem hafa leitt þessa lækkun en lækkunin nemur alls 27 prósentum frá áramótum.

Fjöldauppsagnir | Norræna flugfélagið SAS hyggst segja upp 500 manns á næstunni. Tap SAS á fyrstu sex mánuðum ársins nam 20 milljörðum króna. Með uppsögnunum mun félagið spara 5 milljarða íslenskra króna.

Krónubréfin í salt

Jöklabréf verða ekki gefin út fyrr en bankarnir geta tryggt sér fjármögnun, segir hagfræðingur hjá Seðlabankanum.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

„Útgáfa jöklabréfa veltur á fjármögnun íslensku bankanna. Skilyrðin verða að batna,“ segir Þorvarður Tjörvi Ólafsson, hagfræðingur í Seðlabanka Íslands. Hann telur ólíklegt að jöklabréf verði gefin út á móti þeim sem falla á gjalddaga á næstu misserum. Hann segir alþjóðlegu lánsfjákræppuna skipta mestu í því sambandi. „Það er fátt sem bendir til þess að henni sé að ljúka í bráð, hún gæti jafnvel staðið í ár til viðbótar,“ segir hann.

Greiningardeild Glitnis benti á í gær að krónubréf upp á 156 milljarða króna hefðu fallið á gjalddaga það sem af er ári að viðbættum vöxtum. Um tveir þriðju hlutar bréfanna féllu á gjaldaga á fyrsta ársfjórðungi en þriðjungi mætt með krónubréfaútgáfu. Bréf fyrir um 85 milljarða króna að nafnvirði eru á gjalddaga það sem eftir lifir ársins. Tæpur helmingur bréfanna, 45 milljarðar, fellur á gjalddaga í október. Þá eru hátt í 260 milljarðar króna á gjalddaga á næsta ári, þar af tæpir 129 milljarðar á fyrsta fjórðungi ársins.

Þorvarður Tjörvi telur ólíklegt að gjalddögum verði mætt með frekari krónubréfaútgáfum. Skrúf-

að hafi verið fyrir útgáfuna í mars þegar krónan tók snarpa dýfu og stýrivextir hækkaðir á sérstökum aukavaxtadegi í kjölfarið. Þá hafi skömmu síðar verið ákveðið að gefa erlendum fjárfestum kost á að endurfjárfesta í innlendum og öruggum ríkisskuldabréfum í skiptum fyrir krónubréfin. „Það hefur verið mikill áhugi á meðal fjárfesta að taka bréfin enda hefur þeim vart staðið aðrir kostir til boða. Með þessu geta þeir samt fengið þá háu vexti sem hér eru í boði,“ segir Þorvarður Tjörvi.

Krónubréf upp á fimm milljarða króna féllu á gjalddaga í síðustu viku og var ekkert gefið út á móti þeim. Sérfræðingar greiningardeild bankanna eru sammála Þorvarði Tjörva um að slíkt muni að líkindum ekki gerast í bráð. Þórhallur Ásbjörnsson, sérfræðingur hjá greiningardeild Kaupþings, telur þetta vissulega setja neikvæðan þrýsting á gengi krónunnar en telur líklegt að lækkunin hafi þegar komið á árinu. Muni gengið haldast áfram lágt batni ekki að gengi að lausafé á alþjóðlegum mörkuðum.

Greiningardeild Kaupþings benti hins vegar á það í síðustu viku að stór galli við aukna skuldabréfaútgáfu væri frekari skortur á krónum sem myndi þrengja að fjármálastofnunum og takmarka frekar útlán innanlands með tilheyrandi hættu á samdrætti.

Misræmi hamlar sönnun mála

Stórfelld skattalagabrot fynrast á áratug. Gögn þarf bara að geyma í sjö ár.

„Þetta getur takmarkað möguleika til að sanna sekt en þó er ekki víst að þetta hafi áhrif, þar sem skattayfirlöng henda ekki gögnum,“ segir Helgi Magnús Gunnarsson, saksóknari efnahagsbrota hjá Ríkislögreglustjóra.

Fyrningarfrestur í skattamálum er orðinn öllu lengri en skylda til að varðveita bókhald. Fyrningarfresturinn er tíu ár í meiri háttar skattalagabrotamálum, en aðeins er skylt að varðveita bókhald í sjö ár.

„Ef um er að ræða ár þar sem ekki liggur fyrir skylda samkvæmt lögum um varðveislu bókhalds gæti sönnun á broti hugsanlega reynst erfiðari fyrir vikið,“ segir Ásmunda Baldursdóttir, starfsmaður Skattrannsóknarstjóra. Þar vísar hún til dæmis til þeirra tilvika þar sem gögnum hefur ekki verið skilað. Hún segir í grein í Tíund að Hæstirétt-

ur hafi breytt áralangri dómaframkvæmd. Ákvæði almennra hegningarlaga séu látin ganga framar ákvæðum sérlaga um fyrningu meiri háttar skattalagabrota. Almenn gangi sérlög hins vegar framar ákvæðum almennra laga.

Helgi Magnús segir að þetta þurfi ekki að koma sakborningum illa, þar sem þeim gæti verið vörn í því að gögnin vanti. „Það yrði erfitt að sækja mann sem ekki gæti með vísan í gögn borið hönd fyrir höfuð sér.“

Helgi Magnús segir enn fremur að hugsanlega komi til þess að þetta verði samræmt, en það sé í höndum löggjafans, ekki lögreglunnar.

Efnahagsbrotadeild hefur til rannsóknar skattamál Jóns Ásgeirs Jóhannessonar og fleiri. Hugsanleg brot ná aftur til ársins 1998. Ekki hefur verið ákveðið hvort ákært verður í málinu. - ikh

Örugg ávöxtun í þeirri mynt sem þér hentar

Markmið Peningabréfa er að ná hærri ávöxtun en millibankamarkaður og gjaldeyrisreikningar. Enginn munur er á kaup- og sölugengi.

ISK

GBP

DKK

USD

EUR

Peningabréf Landsbankans

Landsbankinn

Peningabréf ISK/EUR/USD/GBP/DKK eru fjárfestingarsjóðir í skilningi laga nr. 30/2003, um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði. Sjóðirnir eru reknir af Landsvaka hf., rekstrarfélagi með starfsleyfi FME. Landsbankinn er vörsluðill sjóðanna. Athygli fjárfesta er vakin á því að fjárfestingarsjóðir hafa rými fjárfestingarheimildir skv. lögum heldur en verðbréfasjóðir. Um frekari upplýsingar um sjóðina, m.a. hvað varðar muninn á verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum og fjárfestingarheimildir sjóðanna, vísast til útboðslýsingar og útdráttar úr útboðslýsingu sem nálgast má í afgreiðslum Landsbankans auk upplýsinga á heimasíðu bankans, landsbanki.is.

GENGISPRÓUN

	Vika	Frá áramótum
Alfesca	0,1%	-2,0%
Atorka	-1,3%	-44,9%
Bakkavör	1,8%	-51,1%
Exista	15,5%	-55,4%
Glitnir	2,0%	-29,2%
Eimskipafélagið	0,0%	-59,2%
Icelandair	6,8%	-32,4%
Kaupþing	-0,7%	-19,0%
Landsbankinn	4,1%	-32,3%
Marel	4,5%	-14,1%
SPRON	0,0%	-61,7%
Straumur	1,9%	-36,9%
Teymi	21,5%	-72,4%
Össur	4,6%	-7,6%

*Miðað við lokagengi í Kauphöll í gær.

Stjórnendur misstu sjónar á rekstrinum

„Þegar maður kemur inn í Woolworths-verslun hér í London sést fljótt að eitthvað er að. Það vantar vörur í hillurnar. Þá er salan árstíðabundin, er mest um jólin. Allir sjá að þessu þarf að breyta,“ segir Gunnar Sigurðsson, forstjóri Baugs Group.

Breska dagblaðið Daily Telegraph sagði í júní að um fjöru-tíu árum frá dýrdardögum Woolworths væri hún að visna upp og ætti skammt eftir.

Baugur og Malcolm Walker, forstjóri matvörukeðjunnar Iceland, sem selur fryst matvæli, gerði fyrir nokkru tilboð í smásöluhluta verslunarinnar. Því var hafnað um síð-

GUNNAR SIGURÐSSON Forstjóri Baugs segir nýjan forstjóra Woolworths verða að einbeita sér að rekstri verslunarinnar.

ustu helgina. Næstu skref eru í skoðun, að hans sögn.

Hann bendir á að Baugi hafi tekist vel til með uppstokkun í rekstri verslana, svo sem með bresku verslunina House of Fraser og frystivörukeðjuna Iceland, sem fjölmiðlar höfðu nánast afskrifað. Verslanir Baugs í Bretlandi gangi nú mjög vel þrátt fyrir erfitt árferði í smásölu.

Gunnar segir virðast sem núverandi og fyrrverandi stjórnendur Woolworths hafi misst sjónar á rekstrinum. Sé nauðsynlegt að að nýir stjórnendur komi að versluninni og verði nýr forstjóri að taka á öllu sínu eigi að takast að bæta afkomuna.

- jab

Hlutfé

Árvakurs aukið

Unnið er að því að auka hlutfé Árvakurs. Þetta staðfestir Einar Sigurðsson, forstjóri Árvakurs.

„Við erum að vinna að þessu núna en ég gef engar tölulegar upplýsingar að svo stöddu,“ segir hann, en kveður frekari fregna að vænta í lok vikunnar.

Heimildir Markaðarins herma að hlutafjárukningin verði um eða yfir hálfan milljarð og að hún eigi að ganga fljótt fyrir sig. Aðalástæðan sé að mæta háum rekstrarkostnaði, en ekki lækka skuldir.

- gh

Rannsaka Landic, Þyrpingu og Eik

„Markaðshlutdeild er meðal þess sem við förum yfir,“ segir Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins.

Stofnunin hyggst kanna tengsl Eikar, Landic og Þyrpingar. Hún kannaði nýverið kaup FL Group, nú Stoða, á eignarhlutum í Landic og Þyrpingu. Niðurstaðan varð sú

að samruni hefði orðið. Nán tengsl séu milli eigendanna, sem margir tengjast Baugi. Ekki væri ástæða til að aðhafast vegna samrunans og félögin hefðu ekki markaðsráðandi stöðu. Meðan Samkeppniseftirlitið rannsakaði málið eignuðust Glitnir og Saxbygg Eik Properties. Páll Gunnar segir að málið verði kann-

að sérstaklega, á grundvelli samrunatilkynningar sem eftirlitinu barst í sumar.

Óvíst er um markaðshlutdeild einstakra fyrirtækja á leigumarkaði fyrir atvinnuhúsnæði. Þar eru meðal annars Eik, Þyrping og Landic, auk þeirra Nýsir, Klasi, Smáragarður og fleilri.

- ikh

Ekkert undirliggjandi sem réttlætir hækkanir

Úrvalsvísitala Kauphallarinnar hefur hækkað nokkuð að undanfögnu og stóð í 4.398 stigum í lok viðskipta á mánudag sem er hæsta gildi hennar í rúma tvo mánuði. Vísitalan hafði þá hækkað um 7,4 prósent síðan hún náði lágmarki í lok júlí. Frá áramótum hefur vísitalan lækkað um 28,4 prósent. Verðsveiflurnar hafa verið mun meiri í einstökum félögum. Við lok viðskipta á mánudag höfðu hækkað um 53,3 prósent frá því að þau náðu lágmarki þann 16 júlí. Exista lækkaði aftur um 6 prósent í viðskiptum á þriðjudag.

„Það er ekkert í undirliggjandi þáttum sem réttlætir miklar hækkanir í sumum félögum“ segir Grétar Már Axelsson hjá greiningardeild Glitnis. Hann segir markaðinn munu áfram

VERÐPRÓUN EXISTA

Hvenær keypt	Hagnaður/tap
fyrir 1 mánuði (18.7)	45,6%
fyrir 2 mánuðum (18.6)	7,3%
fyrir 3 mánuðum (18.5)	-15%
fyrir 6 mánuðum (22.2)	-23,5%
fyrir ári síðan (22.8 07)	-71,5%

(Miðað er við söluverð í lok dags mánudag)

eiga undir högg að sækja, en lægra skuldatryggingaálag á íslensku bankana og lægra olíuverð séu þó jákvæðar fréttir. Kristján Bragason hjá greiningardeild Landsbankans segir sveiflur hér á landi enduróm að utan: „Það er mikil taugaveiklun á erlendum mörkuðum og undirliggjandi neikvæðni sem endurspeglast hér á landi.“

-msh

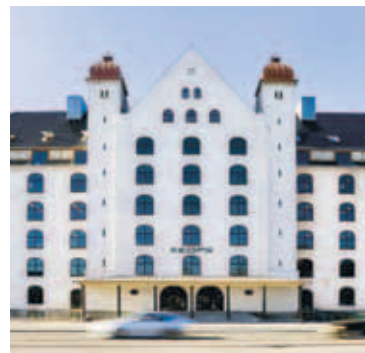
Ósáttur framkvæmdastjóri

Framkvæmdastjóri Keops Development, Preben Thomsen, er ósáttur við nýja eigendur félagsins Stones Invest.

Hann segir að um 350 milljónir íslenskra króna hafi verið teknar út úr fyrirtækinu og notaðar í önnur verkefni. Vísar hann þá til endurgreiðslu virðisaukaskatts sem aldrei var lögð inn á reikning Keops Development.

Framkvæmdastjórinn styttað sumarleifi sitt vegna málsins og er harðorður í viðtali við dönsku fréttaveituna Ritzau: „Ég get lifað með því að stytta sumarleifið mitt en ég get ekki sætt mig hljóðalaust við þá óreiðu sem augljóslega hefur verið í gangi án minnar vitundar.“

Framkvæmdastjórinn er einnig afar ósáttur við að stjórn

HÖFUÐSTÖÐVAR KEOPS

Framkvæmdastjóri Keops er harðorður í garð stjórnenda Stones Invest sem nýlega riftu kaupsamningi á Keops við Landic Property.

FRÉTTABLAÐIÐ/NORDICPHOTOS

Keops Development hafi nú dregið sig til baka og rift einhliða kaupsamningnum við Landic Property.

- gh

Faxafen 10

gott húsnæði til leigu

Gott húsnæði, allt að 420m² (180m² + 240m²), til leigu á 2. hæð í Faxafeni 10. Húsnæðið hentar vel fyrir skrifstofur eða kennslu. Leiguverð er kr. 1.400 pr. m² á mánuði (enginn vsk). Áhugasamir sendi fyrirspurn á netfangið ohj@hradbraut.is eða leiti upplýsinga hjá Ólafi í síma **517-5040.**

„Vel í sveit settur“

Lýsing hefur byggt upp orðspor sem traust fyrirtæki með afburða starfsfólk og persónulega þjónustu. Síðastliðin 20 ár hefur Lýsing stutt við bakið á fjölda fyrirtækja víðsvegar um landið og býður upp á fjölbreytta möguleika í fjármögnun sem er sérsniðin að þörfum hvers og eins.

Lýsing - fjármögnun í takt við þínar þarfir

„Vöndull sér um vöruflutninga á milli Flúða og Reykjavíkur. Við þurfum reglulega að endurnýja bílafloka okkar og þá kemur bara eitt fyrirtæki til greina. Ég hef átt ánægjuleg samskipti við Lýsing síðastliðin 20 ár og veit að þar fæ ég ávallt góða þjónustu, hjá Lýsing er ég einfaldlega best settur.“

Jóhann Unnar Guðmundsson framkvæmdastjóri, Vöndull ehf

LÝSING

LYSING.IS // 540 1500

freedom[™]

margverðlaunaður skrifstofustóll frá Humanscale

ÞÚ ÞARFT EKKI LEIÐBEININGAR

Freedom stóllinn er einn háþróaðasti stóll sögunnar, þægilegur, styður vel við líkamann og er mjög auðveldur í stillingum.

Þú þarft ekki að velta fyrir þér leiðbeiningum um það hvernig eigi að stilla stólinn svo hann henti þér. Freedom sér um það fyrir þig.

Það eina sem að þú þarft að gera er að sitja!

Tilboð kr. 103.990,-
Fullt verð kr. 189.990,-
Cava áklæði

Viðurkenningar sem Freedom stóllinn hefur hlotið

Hér eru örfá fyrirtæki sem sjá ástæðu til að kaupa eingöngu stóla frá Humanscale:
Abbott Laboratories, ABN AMRO, ADP, AIG, Alliance Bernstein, American Express, AMGEN, AOL,
Apple Computer, Bank of NY, Baxter Healthcare, Bloomberg, Boeing, BP, Bristol Myers Squibb, Caterpillar,
Chevron Texaco, Chubb, Cisco Systems, Citigroup, Colgate-Palmolive, Deloitte & Touche, Ford, GE,
Hewitt Associates, Hewlett-Packard, Hilton Hotels, Honeywell, HSBC, Hyatt Hotels Corporation,
Ingram Mirco, John Deere, Johnson & Johnson, JP Morgan Chase/Bank One, Juniper Networks, McKinsey
Merrill Lynch, Morgan Stanley, Motorola Mark, Novartis, Nvidia Corporation, Oracle Corporation,
Pfizer Pharmaceutical, Siemens, Sony.

Hef gaman af að leysa þrautir

Staðan hefur gjörbreyst á skömmum tíma, viðurkennir Geir H. Haarde forsætisráðherra í viðtali við Björn Inga Hrafnsson viðskiptaritstjóra. Hann fer yfir ástand efnahagsmála, ræðir lausafjörvandann, Evrópumálin, virkjanir, stóriðju og margt fleira og segist hafa einsett sér að glíma við aðsteðjandi erfiðleika af mikilli alvöru.

Það er niðursveifla á mörgum sviðum og ríkisstjórnin dalar í könnunum. Vinsældir þínar virðast sömuleiðis hafa minnkað. Er erfitt að vera forsætisráðherra við þessar aðstæður?

„Nei, ég kvarta ekkert yfir því. En því er ekki að neita að staðan hefur gjörbreyst á mjög skömmum tíma. Erfiðleikarnir sem nú eru uppi voru ekki nema að litlu leyti fyrirsjáanlegir. Prengingar í efnahagsmálum bitna vitaskuld á fylgi þeirra flokka sem við stjórnvölinn eru. En erfiðleikar eru til að sigrast á þeim, bæði í lífi einstaklinga og þjóða, og ég hef einsett mér að glíma af mikilli alvöru við þau mál sem nú er við að fást. Ég hef gaman af því að leysa þrautir og gaman af því að tefla erfiðar skákir. Þessi þraut er reyndar í mörgum víddum, en ég er alveg sannfærður um að okkur mun takast að leysa hana og að við munum koma þjóðarskútunni heilli í höfn.“

BOTNINUM VAR EKKI NÁÐ

Kemur þessi vonda staða þér á óvart?

„Lausafjárröppan sem varð til vegna aðstæðna á fjármálamarkaði í Bandaríkjunum kom flatt upp á alla heimsbyggðina. Hún hefur haft gríðarlegar afleiðingar um allan heim, ekki bara á Íslandi. Við sjáum að margar þjóðir glíma nú við mikla erfiðleika, það fer enginn varhluta af því þegar fjármálamarkaðir heimsins skreppa svona saman eða lokast og fjárfestar verða jafn áhættufælnir og raun ber vitni. Það kom þess vegna öllum að óvörum, líka okkur hér heima, að þessar aðstæður skyldu skapast og hafa þessar afleiðingar. Þar við bætist að á heimsmörkuðum hefur verðþróun á hrávöru og olíu verið alveg með ólíkindum. Slíkar hækkanir eru ávísun á kjaraskerðingu hérna heima, bæði hækkanir á matvælum og eldsneyti, en á hinn bóginn gætu þær til lengri tíma orðið okkur gagnlegar, þar sem þær auka verðmæti orkuauðlinda okkar og matvælaframleiðslunnar. Í öllum erfiðleikum felast þannig jafnframt einhver tækifæri.“

Þú sagðir á Alþingi í vor að botninum væri náð. Var það ótímabær óskhyggja ætluð til að blása þjóðinni kjarki í brjóst?

„Nei, þannig mat ég ástandið þá. Auðvitað er erfitt að segja til um með einhverri vissu hvenær botninum er náð við svona aðstæður. Það fer eftir svo mörgu sem við höfum ekki vald á. Aðalatriðið er að viðurkenna að hér eru komin upp ný vandamál, sem eru nokkuð öðruvísi en við erum von að fást við. Jafnframt er brýnt að átta sig á því að við höfum alla möguleika og mikinn styrk sem þjóðarþú til að leysa þennan vanda. Við eigum miklar auðlindir, höfum safnað í kornhlöður ríkissjóðs, ekki bara greitt upp skuldir heldur safnað í digran sjóð og framtíðarmöguleikar okkar eru mjög miklir á mörgum sviðum, enda segir í nýrri skýrslu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins að okkar horfur séu öfundsverðar.“

ÍBÚÐALÁNASJÓÐUR VERÐUR HEILDSÖLUBANKI

Í þeirri skýrslu var sett fram gagnrýni á aðgerðir ríkisstjórnarinnar í húsnaðismálum. Íbúðalánasjóður ynni gegn verðbólguþjálfun Seðlabankans og þar með peningamálastefnunni. Hvernig verður brugðist við þeirri gagnrýni?

„Ég tel að gagnrýnin á þessar aðgerðir hafi verið léttvæg þegar lítið er til skýrslunnar í heild. Við eigum hins vegar eftir að gera frekari umbætur á íbúðalánasjóðskerfinu. Við stöndum frammi fyrir athugasemdum frá Eftirlitsstofnun EFTA og það er unnið að því á vegum ríkisstjórnarinnar að koma til móts við þær.“

Er eining um þessi mál innan ríkisstjórnarinnar? Fjármálaráðherra sagði breytingar á Íbúðalánasjóði nauðsynlegar, en félagsmálaráðherra tekur slíku fjarri.

„Það er samstaða um að það þurfi að gera þannig breytingar að félagslegi hluti þessara lánveitinga sé tekinn út úr og aðgreindur frá öðrum og að gerðar verði breytingar á ríkisábyrgðinni sem er í

gildi. Búið var að semja frumvarp um slíkar breytingar í í tíð fyrri ríkisstjórnar, sem að mörgu leyti svarar þessari gagnrýni. Ég vil byggja á þeirri vinnu.“

Yrði Íbúðalánasjóður þá heilðslubanki og ríkisábyrgð afnumin að einhverju leyti?

„Já, þetta yrðu sennilega niðurstöður í þá átt. Ég hef tekið eftir því að orðið heilðslubanki fer í taugarnar á einhverjum, en það er slík hugmynd sem gæti orðið ofan á og þá yrði til nýr aðili sem keypti íbúðalán af öðrum fjármálastofnunum.“

Hvernig gengur að efla gjaldeyrisforðann?

„Við höfum tekið markviss skref í þeim efnum. Nú síðast í júlí var hann aukinn um tólf prósent með útgáfu ríkisvixla og er nú fjórfaldur miðað við það sem var fyrir tveimur árum. Forðinn sjálfur hefur stækkað og sömuleiðis hefur verið samið um aðgang að lánalínum, eins og fram hefur komið. Ef á reyndi höfum við þess vegna úr miklu meiri fjármunum að spila en áður var. Við fengum sérstaka lántökuheimild í vor upp á 500 milljarða króna í því skyni að taka lán innanlands og utan. Þegar hafa verið gefin út skuldabréf innanlands upp á 75 milljarða og eitthvað af því hafa erlendir fjárfestar keypt og þannig komið með erlendan gjaldeyri inn í landið. Unnið er að frekari skrefum varðandi lántöku og ég býst við að það verði gert í áföngum á þessu ári. Þessi mál eru í stöðugri vinnslu í samvinnu ríkisstjórnar og Seðlabanka.“

ENGINN ÁGREININGUR MILLI

RÍKISSTJÓRNAR OG SEÐLABANKANS

Það ganga sögur um stíf samskipti milli ríkisstjórnar og Seðlabankans. Að Seðlabankinn hafi fyrir nokkrum mánuðum lagst gegn lántöku vegna óviðunandi kjara, sem síðan hafi versnað enn. Hver er sannleikurinn í þessum málum?

„Það er enginn ágreiningur milli okkar í ríkisstjórninni og Seðlabankans um lán-tökumálin.“

Kanntu einhverja skýringu á þessum þráláta orðrómi, sem meðal annars hefur skilað sér inn í fyrirsögn á Alþingi?

„Nei, ég kann ekki skýringar á því. Auðvitað eru allar ákvarðanir í þessum efnum háðar mati. Það sem gerðist í vor var að lántökukostnaður var á niðurleið og því eðlilegt að biða betri kjara. Þá hækkaði kostnaðurinn, en er nú aftur á niðurleið í takt við álag á skuldatryggingar bankanna. Við erum í góðu samstarfi við Seðlabankann í þessum efnum, fjármálaráðuneytið ber hina formlegu ábyrgð og tekur lánið í nafni lýðveldisins Íslands en Seðlabankinn annast framkvæmdina. Við þurfum ekki að gripa til örþrífaraða upp á hvern dag til að takast á við þessar aðstæður. Það er fjarri lagi.“

MJÖG MARGT VERIÐ GERT

Í nýlegri skýrslu Merryll Lynch var engu að síður fjallað um aðgerðarleysi ríkisstjórnarinnar, lýst nokkurri undrun og því meðal annars velt upp hvort hugmyndin gæti verið sú að þjóðnýta einhvern af bönkunum. Hvað viltu segja um slíkar bollaleggingar frá slíkum aðila?

„Það tjá sig margir aðilar á alþjóðavettvangi um stöðu okkar og út af fyrir sig er það alveg nýtt fyrir okkar litla og viðkvæma hagkerfi. Ísland virðist vinsælt umfjöllunarefni erlendra greiningaraðila og fjölmiðla en oft er ekki tekið tillit til þeirra fjölmörgu aðgerða sem þegar hefur verið gripið til í því skyni að örva hagkerfið og bregðast við aðsteðjandi vanda. Við höfum rýmkað reglur um veð, gert ráð-

stafanir tengdar fasteignamarkaðnum, við höfum lækkað skatta á fyrirtæki, afnumið að hluta stimpilgjöld hjá einstaklingum, við höfum gengið inn í samstarf ríkja innan Evrópusambandsins og EFTA um aðgerðir gegn fjármálakreppu og gefið út skuldabréf sem auka gjaldeyrisvaraforðann auk þess að gera gjaldmiðlaskiptasamninga við norrænu seðlabankana. Allt eru þetta liðir sem virka saman að lausn vandans. Það er hins vegar liðin tíð að komið sé með efnahagsaðgerðapakka, eins og tíðkaðist í gamla daga, þar sem ráðherrar komu og tilkynntu um sérstakan afslátt á kindakjöti og mjólk. Við fylgjumst að sjálfsögðu vel með því sem er á seyði í öðrum löndum, en hvert ríki gripur til aðgerða sem henta því. Í Bandaríkjunum hefur þetta fyrst og fremst snúist um að tryggja lánastofnunum laust fé. Seðlabankinn þar hefur verið mjög útsjónarsamur að koma peningum til þeirra aðila. Seðlabanki Íslands hefur sömuleiðis verið allur af vilja gerður að gera slíkt hið sama, að sjálfsögðu gegn eðlilegum tryggingum. Við höfum hins vegar ekki saggt okkar síðasta orð. Á meðan við erum ekki komin út úr vandanum höldum við því að sjálfsögðu opnu að gripa til frekari aðgerða sem að gagni geta komið. En það má ekki gerast í örvæntingu eða ódagoti.“

MENN HAFA FARIÐ GEYST

Fjármálaráðherra hefur sagt að ekki sé réttlætanlegt að ríkið gripi til aðgerða til að bjarga „einhverjum aðilum sem hefðu farið of geyst í fjárfestingum“ og enn fremur að styrking gjaldeyrisforðans væri eingöngu hagsmunamál ákveðinna aðila en ekki heildarinnar. Getur þú tekið undir þessi orð og um hverja er hann að ræða?

„Ég býst við því að hann eigi við það að ríkið muni ekki endilega hlaupa til og hjálpa fyrirtækjum sem eiga í erfiðleikum eða eiga yfir höfði sér gjaldþrot, enda eru ekki margir nú til dags sem setja fram hugmyndir um slíkt. Margir hafa farið geyst í góðæri undanfarinna ára, tekið áhættu og fjárfest úr hófi og horfast nú í augu við afleiðingarnar. Hvað varðar gjaldeyrisforðann er sú stefna óbreytt að auka hann. En kjörin skipta mjög miklu máli, enda borgar almenningur kostnaðinn á endanum.“

Hvað með að láta bankana greiða kostnaðinn?

„Já, sú hugmynd hefur komið fram. Hún er hins vegar erfið í útfærslu ef eingöngu er um það að ræða að auka gjald-eyrisforðann. Hann er í eðli sínu varasjóður ætlaður til að treysta stöðu Seðlabankans sem lánveitanda til þrautavara. Við höfum ekki tekið eina ákvörðun um að láta bankana bera af þessu kostnað sérstaklega, en það kemur þó til greina.“

En hvað með allan fjórarkostnaðinn sem landsmenn greiða óbeint af útgáfu jöklabréfa?

„Öll þessi atriði þarf að veita hvert á móti öðru. Við horfum ekki eingöngu til kostnaðar af lántöku erlendis, alls ekki, enda höfum við sagst ætla að útvega þá peninga jafnvel þótt það sé dýrt. En gjaldeyrisvaraforðinn hér á landi er stór á næstum því alla málakvarða en lítill miðað við efnahagsreikning íslensku bankanna. Það er vandinn.“

EKKI RÉTT AÐ ENDURSKOÐA PENINGAMÁLASTEFNUNA NÚ

Er ekki hættan á að fyrirtækjum og einstaklingum blæði út peningalega nú þegar varla er fyrirgreiðsla að fá í bönkum og vextir eru 15,5 prósent?

„Það er auðvitað ljóst að atvinnurekstur í slíku umhverfi er mjög erfiður. Þess vegna gengur þeim vitaskuld betur sem höfðu vaðið fyrir neðan sig og skuldettu sig ekki um of. Hugmyndin með háum vöxtum er að þeir bíti fljótt og hafi tilætluð áhrif svo unnt sé lækka þá skjótt aftur. Ég gagnrýni ekki peningamálastefnu Seðlabankans. Ég geri mér vonir um að hún skili brátt þeim árangri að verðbólga minnki hratt og vextir lækki þar með á ný.“

Þú boðaðir á ársfundi Seðlabankans endurskoðun peningamálastefnunnar í ljósi reynslunnar af þeim lögum sem sett voru 2001. Hvað liður þeirri vinnu?

„Ég boðaði að farið yrði yfir reynsluna af því kerfi sem komið var á laggirnir 2001. Til þess yrðu fengnir innlendir og erlendir sérfræðingar. Eg sagði jafnframt að að það væri ekki skynsamlegt að gera þetta meðan á erfiðustu siglingunni stæði eða kippa teppinu undan Seðlabankanum.“

Hvað viltu segja um þau ummæli varformanns Sjálfstæðisflokksins að ef til vill hafi verið mistök að breyta ekki lögum um Seðlabankann í vor og veita honum aukið svigrúm til athafna, til að ná öðrum markmiðum en eingöngu „þessu harðsoðna verðbólguþjálfunni“, eins og hún orðar það. Þú sagði hún mikilvægt að strax yrði farið gaumgæfilega yfir peningamálastefnuna?

„Það er skynsamlegt að gera slíka úttekt og langbest að fá til þess aðila sem ekki eiga neinna sérstakra hagsmuna að gæta, en í góðu samstarfi við Seðlabankann og með hans aðkomu. En það hefur ekki verið ákveðið hvenær verður ráðist í þetta. Það sem skiptir mestu máli nú er að koma í veg fyrir að verðbólgan festist í sessi eða fari úr böndunum. Þar fara saman hagsmunir almennings og fyrirtækja.“

STÓRFRAMKVÆMDUM FRESTAÐ

En getur ríkisstjórnin ekki lagt sitt af mörkum til að flýta fyrir því að vaxtalækkunarferli geti hafist?

„Jú, og það munum við gera. Við kynntum á þessu ári að hægar verði farið í sakirnar við stórframkvæmdir á borð við Sundabraut og nýtt háskólasjúkrahús, sem báðar eru enn á skipulagsstigi. Á hinn bóginn höfum við engin áform uppi um að magna niðursveifluna með því að draga úr opinberum framkvæmdum í stórum stíl. Við höfum lagt til hliðar og þjuggum í haginn meðan vel gekk. Nú er komið að því að sækja aftur í kornhlöðurnar eitthvað af því sem lagt var inn.“

Besta leiðin til að vinna sig út úr þessum aðstæðum er hins vegar að sjálfsögðu fólgin í að framleiða, framleiða og aftur framleiða. Verðmætasköpun er það sem málið snýst fyrst og fremst um, að halda áfram að skapa verðmæti í vörum og þjónustu og nýta auðlindir okkar. Auðlindir eru ekki mikils virði ef þær eru ekkert nýttar og engin þjóð telur sig hafa efni á að nýta ekki þær auðlindir sem hún ræður yfir. Þess vegna held ég sé mjög mikilvægt að virkja í auknum mæli með ábyrgum og sjálfbærum hætti, bæði jarðhita og vatnsafl. Það er alveg nauðsynlegt til að halda áfram að bæta lífskjörin í landinu. Með því að nýta auðlindirnar sendum við einnig sterk skilaboð til þeirra sem fjármagna fjármálakerfið að tekjustreymi framtíðarinnar verði mikið og heilbriggt og landið því traustsins vert.“

Illugi Gunnarsson og Bjarni Benediktsson sögðu í viðtali við Markaðinn á dögunum að ríkisstjórnin yrði að tala einni og ábyrgri röddu í þessum efnum út fyrir landsteinana. Umhverfisráðherra sætir nú harðri gagnrýni fyrir ákvörðun sína um heildstætt umhverfismat vegna Bakka og viðskiptaráðherra er meðal mótmælenda við neðri hluta Þjórsár. Þarf forsætisráðherrann ekki að hafa meiri aga á sínu liði við svo viðkvæmar aðstæður?

„Ég held að línur hafi mjög skýrst varðandi fyrirhugað álver á Bakka einmitt eftir ákvörðun umhverfisráðherrans. Ég tel núna alveg gulltryggt, í ljósi þeirra yf-

GEIR HAARDE FORSÆTISRÁÐHERRA „Besta leiðin til að vinna sig út úr þessum aðstæðum er hins vegar að sjálfsögðu fólgin í að framleiða, framleiða og aftur framleiða. Verðmætasköpun er það sem málið snýst fyrst og fremst um, að halda áfram að skapa verðmæti í vörum og þjónustu og nýta auðlindir okkar. Auðlindir eru ekki mikils virði ef þær eru ekkert nýttar og engin þjóð telur sig hafa efni á að nýta ekki þær auðlindir sem hún ræður yfir.“
FRÉTTABLAÐID/GVA

irlýsinga sem gengið hafa, að það álver muni rísa ef um það nást eðlilegir viðskiptasamningar milli aðila. Það kæmi þá á eftir álverinu í Helguvík. Að því leyti til hefur ákveðinni óvissu verið rutt úr vegi enda þótt úrskurður umhverfisráðherra hafi komið á óvart.“

Er ráðherrum ríkisstjórnarinnar ekki ljós þessi efnahagsvandi sem þú hefur lýst. Var úrskurðurinn borinn undir þig?

„Nei, hann var ekki borinn undir mig og ég tel að hann hafi verið óþarfur og sagði það strax. Afla hefði mátt sömu upplýsinga um umhverfisáhrif eftir þeim leiðum sem venjulega hafa verið farnar. En þetta var mat ráðherrans og hún var innan sinna valdheimilda í þessari ákvörðun. En það er skýr stefna ríkisstjórnarinnar að það verði virkjað fyrir norðan og reist álver á Bakka.“

Telurðu rétt að hefja undirbúning að Bitruvirkjun á Hellisheiði og virkjunum í neðri hluta Þjórsár?

„Bæði þessi verkefni eru langt komin í undirbúningi og ég tel sjálfsagt að halda áfram undirbúningi að Bitruvirkjun og fara á fullt í þeirri vinnu. Síðan verður að koma í ljós hvar hún lendir í röðinni af virkjunarkostum á Hellisheiðarsvæðinu. Hvað varðar neðri hluta Þjórsár þá er sá undirbúningur auðvitað mjög langt kominn og fyrir skemmstu voru flestir á því að þar væru mjög skynsamlegir virkjunarkostir Ég vona bara að fljótlega leysist úr þeim ágreiningi sem eftir er að leysa þar. Hins vegar eru hafin málaferli út af ákveðnum þætti málsins þannig að við verðum að bíða og sjá hver niðurstaðan úr því verður. Á meðan er sjálfgefið að ráðast í Búðarhálsvirkjun að mínum dómi.“

Kemur til greina að beitt verði heimildum um eignarnám á þessu svæði, eins og gert hefur verið annars staðar á landinu, í því skyni að tryggja virkjunarframkvæmdir?

„Það er of snemmt að kveða upp úr um það. Heimild iðnaðarráðherra er til staðar í lögum.“

Erfitt árferði bitnar á fjölmiðlum eins og öðrum. Kemur til greina að taka Ríkisútvarpið af auglýsingamarkaði til þess að jafna samkeppnisstöðu annarra miðla?

„Menntamálaráðherrann hefur haft þessi mál til sérstakrar skoðunar. Hún er með hugmyndir í vinnslu varðandi þá stöðu, sem er ekki er tímabært að fara nánar út í á þessum tímapunkti.“

Vandi steðjar að mörgum fjármálafyr-

irtækjum, til dæmis sparisjóðunum. Þarf ekki frekari samruni og hagræðing að eiga sér stað á innlendum bankamarkaði? Mun ríkisstjórnin beita sér fyrir því að liðka fyrir slíku ferli, meðal annars með tilliti til samkeppnisumhverfisins?

„Ég tel víst að það sé unnt að hagræða í bankakerfinu, til dæmis með sameiningu eða samruna fyrirtækja. Ríkisstjórnin mun stuðla að því fyrir sitt leyti.“

Eru áform um einhver skref til einkavæðingar ríkisfyrirtækja á næstunni?

„Það hefur ekki verið ákveðið en ég tel vissa möguleika fyrir hendi í þeim efnum, sem fara þarf yfir. Nefni ég Íslandspóst í því sambandi.“

VILL UPPFYLLA MAASTRICHT-SKILYRÐI

Forveri þinn í embætti, Halldór Ásgrímsson, taldi að Ísland yrði gengið í Evrópusambandið árið 2015. Ertu sammála því mati?

„Nei, ég er ekki sammála því og ekki hlynntur því.“

Í síðustu viku lýsti utanríkisráðherra þeirri skoðun sinni að upptaka evru væri nauðsynleg, „ef við ætlum að taka þátt í þessu alþjóðlega hnattvædda hagkerfi og vera með stóran fjármála-geira“ eins og hún orðaði það. Fjölmörg samtök innan atvinnulífsins hafa lýst svipuðum sjónarmiðum, líka ASÍ, Starfsgreinasambandið, bankarnir og forsvarsmenn margra stórra fyrirtækja. Hafa allir þessir aðilar rangt fyrir sér?

„Ég tel að margir af þeim aðilum sem þú nefndir tali um evru í stað krónu sem lausn á þeim vanda sem við glímum við nú um stundir. Sú tenging er óraunhæf. Við munum uppfylla öll Maastricht-skilyrðin ef við náum þeim árangri sem að er stefnt og lýst í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar og þá verður ekki nein ástæða til að taka upp annan gjaldmiðil því þá verður kominn sá stöðugleiki sem nauðsynlegur er.“

En gæti ekki verið skynsamlegur leikur

í stöðunni að gefa út þau skilaboð að ríkisstjórnin ásetji sér að uppfylla Maastricht-skilyrðin um upptöku evru á þessu kjörtímabili, enda þótt ekki sé samstaða um að sækja um aðild að Evrópusambandinu?

„Jú, við stefnum að sjálfsögðu að því að uppfylla þessi skilyrði sem fyrst. Það eru almennir hagsmunir okkar að gera það óháð Evrópusambandinu.“

Fleiri og fleiri sjálfstæðismenn tjá nú opinberlega stuðning sinn við inngöngu í ESB. Telurðu að tekist verði á um aðild að Evrópusambandinu á næsta landsfundi flokksins?

„Mér er það til efs. Umræðan um þessi mál er mjög lifandi innan Sjálfstæðisflokksins. Mér finnst ekki að þrýstingur

Staðan er sú að við höfum verið að fara í gegnum mikla gengis- aðlögun. Hún var óhjákvæmileg vegna þess að krónan var um allnokkra hríð of hátt skráð. Slík gengis- aðlögun kallar á tímabundinn verðbólgu- kúf en á eftir standa þeir atvinnuvegir sem keppa við innflutning miklu betur að vígi, sem og útflutningsatvinnuvegir- nir. Staða þeirra verður mjög öflug þegar fram í sækir.

kvæmileg vegna þess að krónan var um allnokkra hríð of hátt skráð. Slík gengis- aðlögun kallar á tímabundinn verðbólgu- kúf en á eftir standa þeir atvinnuvegir sem keppa við innflutning miklu betur að vígi, sem og útflutningsatvinnuvegir- nir. Staða þeirra verður mjög öflug þegar fram í sækir. Við höfum einnig tekið á okkur þrengingar til skemmri tíma í sjávarútvegi til þess að búa í haginn til fram- tíðar og byggja upp fiskstofna. Þegar þetta skilar sér í bættri afkomu atvinnu-

veganna er ljóst að hér verða lífsskjör al- mennings mjög góð. En það má búast við erfiðu hausti og vetri. Ég lít á það sem stærsta verkefni ríkisstjórnarinnar að halda verðbólgu í skefjum og koma í veg fyrir fjöldaatvinnuleysi, en þá verður líka að skapa önnur störf í staðinn og gera fyrirtækjum kleift að koma undir sig fótun- um. Á Íslandi skiptir sérhver einstakling- ur máli og mikilvægt að allir finni störf við hæfi.“

Hefurðu tekið þá gagnrýni að þú sért ekki að gera nóg nærri þér?

„Nei, ég vissi að hverju ég gekk í þeim efnum, en reyni að leggja mig allan fram í því sem ég hef tekið að mér. Það er ekki hægt að elta ólar við allar ávirðingar sem tíndar eru fram en ég hlusta vandlega á málefnalega gagnrýni og tel að hún sé af hinu góða. Málsmetandi menn geta haft mismunandi skoðanir á því hvernig eigi að leysa tiltekinn vanda.“

DREG EKKI KANÍNUR UPP ÚR HATTI

Eru kröfurnar til þín óraunhæfar? Er ætlast til þess að þú dragir kanínur upp úr hattinum?

„Stundum er það, já. En flestir sem eru inni í þessum málum vita að það eru engin tófrabrögð í spilinu.“

Það er kallað eftir þjóðarsátt.

„Já, en aðstæður hafa breyst mikið í þjóðfélaginu frá árinu 1990 þegar gerð var þjóðarsátt. Verðbólgan nú stafar ekki af víxlverkun launa og verðlags eins og þá heldur fyrst og fremst af hækkun inn- flutningsverðlags. Umhverfi efnahags- málanna er gjörbreytt og stjórn mála- menn ekki lengur með puttana í smáu sem stóru. Auknu frelsi á markaði fylgir aukin ábyrgð þeirra sem þar starfa. Samstarf ríkisvaldsins, sveitarfélaga og aðila vinnumarkaðarins er þó vissulega enn mjög mikilvægt, við leggjum áherslu á að viðhalda því og eiga trúnað þessara aðila og vinnum áfram á þeim grundvelli, meðal annars á sérstökum samráðsvettvangi. En ég tel einnig að þegar virkilega bjátar á í þjóðarbúskapnum eigi stjórn mála- flokkarnir allir, bæði stjórn og stjórnarand- staða, að vinna saman til þess að takast í sameiningu á við þau verkefni sem við er að fást. Það eru mörg atriði sem þarf að hafa samvinnu um og ég kalla eftir víð- tækri samstöðu þjóðinni allri til hagsbóta. Íslenska þjóðin hefur áður gengið í gegn- um erfiðleika og mun sigrast á þeim núna eins og jafnan áður.“

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkið...

Verkefni næstu vikna og mánaða í íslensku fjármálalífi:

Hvað munu margir bankar standa eftir?

Björn Ingi Hrafnsson

Íbúafundur í Borgarnesi í síðustu viku vegna málefna Sparisjóðs Mýrarsýslu er ágæt vísbending um þau tíðindi sem vafalaust eru í vændum næstu vikur og mánuði hvað varðar samruna og yfirtökur á fjármálamarkaði. Hafi verið þörf á hagræðingu og samrunum hér áður fyrr á okkar litla markaði hefur sú þörf þróast yfir í brýna nauðsyn með hækkandi skuldatryggingaálagi og heftu aðgengi Íslendinga að erlendu lánsfjármagni. Er nú svo komið að ekkert annað blasir við fjölmörgum íslenskum fjármálastofnunum en að renna inn í aðrar stærri, en bíða skipbrot ella.

Þetta hljómar harkalegt, en er engu að síður satt. Auðvitað er auðvelt að skilja gremju stofnfjáreigenda og síðar hluthafa í SPRON með gengi félagsins og hrun á markðsvirði þess. En jafnframt blasir við að ekkert annað var í spilunum fyrir SPRON en að renna inn í stærri og öflugri fjármálastofnun. Það er harla tilgangslaust að halda því fram að reksturinn hafi gengið vel og skýra um leið út ástæður þess að fyrir fáeinum mánuðum þurfti bankinn að fá fimm milljarða að láni til rekstrarins frá Kaupþingi. Staðan var einfaldlega sú að SPRON, eins og svo mörg önnur fjármálafyrirtæki, sá ekki fram á að geta tryggt sér frekara fjármagn á viðunandi kjörum og því varð að grípa til viðeigandi ráðstafana. Þær geta aftur orðið til þess að SPRON mun lengi enn verða vinsæll banki meðal viðskiptamanna á höfuðborgarsvæðinu og eflast og dafna.

Sömu sögu er vitaskuld að segja af Sparisjóði Mýrarsýslu, þessu djásni Borgarfjarðar. Auðvitað er þyngra en tárur taki fyrir sveitarfélag að horfa upp á að svona sé komið fyrir banka sem fyrir tveimur árum hefði kannski verið metinn á 20-30 milljarða. En sá á kvölina sem á völinu og spurningin sem vaknar nú hlýtur að vera hvort ef til vill hefði verið betra fyrir sveitarfélagið að taka þeim tilboðum sem bárust í Sparisjóðinn á sínum tíma, t.d. frá Íslandsbanka. Ef það hefði verið gert, stæði sveitarsjóðurinn í Borgarbyggð nú eftir sem einn sá sterkasti á landinu og gæti rekið sveitarfélagið nánast af vaxtatekjum einum saman. Í staðinn var ákveðið að láta sveitarfélagið bera alla áhættuna áfram og af því súpa menn nú seyðið nú þegar Kaupþing hefur sinnt neyðarkalli fjármálakerfisins og bjargað Sparisjóðnum frá hreinu og beinu gjaldþroti, þar sem allt eigið fé var í reynd uppuríð.

Spurningin sem hlýtur að vakna er þessi: Hvaða bankar eða sparisjóðir eru næstir? Því ef íslenska ríkinu og viðskiptabönkunum þremur stóru gengur erfiðlega að fjármagna sig erlendis, hvar halda menn þá að litlir sparisjóðir séu í röðinni?

Staðreyndin er sú að í mörgum smærri fjármálafyrirtækjum, einkanlega þó sparisjóðunum, hefur um langt árabil verið óviðunandi afkoma af hefðbundnum rekstri. Jafnvel tap á mesta góðærissskeiði Íslandssögunnar. Hagnaðurinn hefur allur komið af stöðutökum og hlutaþréfaeign í öðrum fyrirtækjum og hann hefur villt mönnum sýn, talið þeim trú um að allt væri í himnalagi. Annað hefur nú komið á daginn.

Niðurstaðan er sú að miklu fleiri tíðindi verði af samrunum á bankamarkaði hér á landi á næstunni. Sömuleiðis hagræðingaraðgerðum, sem víða munu reynast afskaplega sársaukafullar. En þetta eru nauðsynlegar aðgerðir sem ráðast verður í og opinberar eftirlitsstofnanir verða að leggja sitt af mörkum til að vel takist til.

Fjármálaeftirlitið og Seðlabankinn vita auðvitað hver staðan er og nauðsyn þess að ráðast í samruna og styrkja þær einingar sem er ætlað að starfa áfram og blómstra til framtíðar. Samkeppniseftirlitið þarf auðvitað að huga að sínum eftirlitsskyldum, en má þó ekki gleyma því að samkeppnin nú er fyrst og fremst við útlönd og að nauðsynleg tiltekt með fækkun útibúa og minnkandi yfirbyggingu þarf ekki endilega að leiða til verri þjónustu við viðskiptavinina eða fákeppni á markaði.

Áður en haustið er úti mun án efa enn hafa dregið til tíðinda í þessum efnunum. Áður en árið er úti er allt eins víst að landslagið verði orðið gjörbreytt.

bjorn.ingi@markadurinn.is | gudny@markadurinn.is | holmfridur@markadurinn.is | ingimar@markadurinn.is | jonab@markadurinn.is | olikr@markadurinn.is | sindri@markadurinn.is

Með stein í skónum - jöklabréf

ORÐ Í BELG

Jafet Ólafsson
framkvæmdastjóri
Veigs ehf
fjárfestingafélags.

fyrst fram fyrir þremur árum þegar stýrivextir Seðlabankans fóru hækkandi og ekkert hefur slegið á þá hækkunarhrinu. Þegar mest var af þessum jöklabréfum þá voru þau yfir 600 milljarðar og höfðu þau oft og tíðum töluverð áhrif á gengissveiflur á gjaldeyrismarkaðnum. Í síðastliðinni viku voru á gjalddaga um 20 milljarðar og af þeirri upphæð var framlengt um fjórum milljórum.

Leiða má að því líkur að þessi jöklabréf muni verða í umferð allt þar til almennt vaxtastig í landinu er komið í um 10 prósent.

Ög hvenær má vænta þess að þessir ofurvextir fari að síga til baka? Svarið er að það hlýtur að hefjast á haustmánuðum. Seðlabankinn hlýtur að

hefja lækkun stýrivaxta fljótlega og almennir vextir munu fylgja á eftir.

TÍMI ER KOMINN Á AÐ HEFJA LÆKKUNARFERLIÐ

Nú þegar sjást þess merki að verðtryggðir vextir fara lækkandi, Íbúðalánasjóður hefur fengið betri kjör í nýjustu útboðum sínum, sem hefur gert honum kleift að lækka vexti um 10 til 15 punkta. Þetta er mjög jákvætt.

Stöðugt gengi og samkeppnisfærir vextir er það sem almenn-ingur og fyrirtæki eru að biðja um. Nú stendur mönnum nánast eingöngu til boða lán í íslenskum krónum á ofurvöxtum, í kringum 20 prósent. Það eru ekki margar atvinnugreinar eða einstaklingar sem geta borið slík lánakjör til langs tíma.

Það er kominn tími til að að hefja vaxtalækkunarferlið, það mun taka langan tíma, sennilega út árið 2009, þannig að fyrst munu jöklabréfin hverfa út smá saman þegar stýrivextir hér eru komnir niður fyrir 10 prósent.

Þangað til sitjum við uppi með stein í skónum.

ÚTGÁFUFLAG: 365 – prentmiðlar RITSTJÓRAR: Björn Ingi Hrafnsson og Óli Kr. Ármannsson RITSTJÓRN: Guðný Helga Herbertsdóttir, Hólmfríður Helga Sigurðardóttir, Ingimar Karl Helgason, Jón Aðalsteinn Bergsveinsson, Sindri Sindrasen AUGLÝSINGASTJÓRI: Jón Laufdal RITSTJÓRN OG AUGLÝSINGAR: Skafahlíð 24, 105 Reykjavík **ADALÍSÍMI: 512 5000** SIMBRÉF: 512 5301 NETFÖNG: ritstjorn@markadurinn.is og auglysingar@markadurinn.is VEFANG: visir.is UMBROT: 365 – prentmiðlar PRENTVINNSLA: Ísafoldarprentsmiðja ehf. DREIFING: Pósthúsið ehf. dreifing@posthusid.is Markaðinum er dreift ókeypis með Fréttablaðinu á heimili á höfuðborgarsvæðinu, Suðurnesjum og Akureyri. Einnig er hægt að fá blaðið í völdum verslunum á landsbyggðinni. Markaðurinn áskilur sér rétt til að birta allt efni blaðsins í stafrænu formi og í gagnaböðum án endurgjalds.

Innheimtuckerfi Kaupþings

KYNNTU ÞÉR INNHEIMTUKRÖFUR Í NETBANKA KAUPÞINGS

Innheimtuckerfi

KAUPÞING
Hugsum lengra

Innheimtukurður í Netbanka Kaupþings eru tilvalin leið til að halda utan um kröfur allt frá því að þær eru stofnaðar þar til þær eru greiddar. Kerfið hentar fyrirtækjum, stofnunum, sveitarfélögum o.fl. Innheimtukurður bæta greiðsluflæði, veita yfirsýn yfir útistandandi skuldir

og auðvelda bókhaldsvinnu. Með því móti spara innheimtukurður bæði fé, tíma og fyrirhöfn.

Kynntu þér málið á kaupthing.is, í síma 444 7000 eða sendu fyrirspurn á innheimtuthjonusta@kaupthing.com

GLÆNÝTT Á ÍSLANDI

Nuddpottar með saltvatni

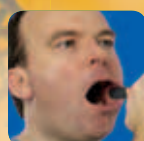
- Umhverfisvænt
- Enginn klórlykt
- Húðin verður mýkri
- Auðvelt í notkun

Arctic Spas

Kleppsvegur 152, 104 Reykjavík
Heitirpottar.is - sími 554 7755

LIFANDI VÍSINDI

Fáeinar frumur úr
munninum afhjúpa fortíð
þína, nútíð og framtíð

ÞEKKTU GENIN ÞÍN

- Hvaðan komu forfeður þínir?
- Af hverju lítur þú svona út?
- Hvaða sjúkdómum áttu að vara þig á?

Nú ætla stjörnufræðingar að temja
VILLTUSTU EINDIR ALHEIMSINS

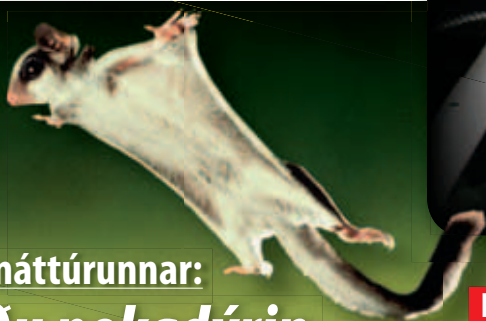
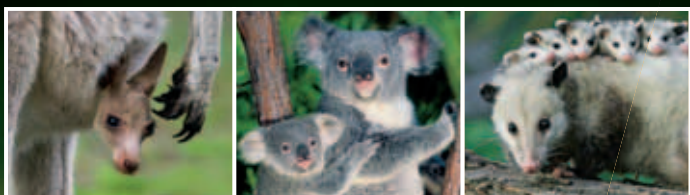
Faðir stærðfræðinnar kemur vísindamönnum

Faldar jöfnur í gamalli bænabók sýna
snilligáfu Arkímedesar

NÝ ÞEKking

- Snjóðælur bjarga norðurísnum
- Nú hafa vísindamenn ræktað hjarta sem slær
- Nýfundin pláneta er aðeins 10 milljón ára gömul
- Simpansar hafa betra minni en menn

Fjöllistamenn náttúrunnar:

**Frumstæðu pokadýrin
gefast aldrei upp**

WWW.VISINDI.IS

WWW.VISINDI.IS

BANKHÓLFID

Bognar gúrkur aftur leyfðar

Reglur um útlit grænmetis og hversu sveigðar gúrkur (sem verða að vera beinar) eða bananar (sem ekki mega vera beinir) eiga að vera hafa oft verið nefndar sem dæmi um fátíðni reglugerðarverksins í Brussel. Nú hefur Evrópusambandið hins vegar ákveðið að afnema nánast allar reglugerðir um form, útlit og lit grænmetis og ávaxta.

Reglurnar hafa orðið til þess að þúsundum tonna af grænmeti er fargað árlega, en á tímum hækkanði matvælavæðs þykir slíkt óforsvaranlegt. Frakkar, Spánverjar og Ítalir, sem eru helstu grænmetisframleiðendur Evrópu, vilja hins vegar halda í reglurnar, og staðhæfa að þær „verndi neytendur“.

Til að ná samkomulagi hefur Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins samþykkt málamiðlun sem felur í sér að áfram munu gilda Evróputilskipanir um útlit tíu ávaxta, berja og grænmetistegunda, meðal annars tómata, epla, jarðarberja og kíví-ávaxta.

E.Coli Dísel

E.Coli gerlar eru best þekktir fyrir að valda matareitrunum, en nú er fyrirtæki í Bandaríkjunum, LS9, að hefja framleiðslu á dísilolíu með hjálp erfðabreyttra E.Coli gerla.

Fyrirtækið er eitt margra í Silíkondalnum svokallaða í Kaliforníu sem eru að þróa aðferðir til að framleiða örverur sem nærast á landbúnaðarúrgangi eða viðarspónum og skila af sér bensíni eða dísilolíu. Úrgangur E.Coli gerla er efnafræðilega mjög líkur hráolíu, og því þarf ekki að gera miklar breytingar á gerlunum til að þeir skili af sér olíu.

Halda sjó í fluginu

Á kynningarfundum vegna uppgjors Icelandair Group fór Björgólfur Jóhannsson forstjóri meðal annars yfir styrka lausafjárstöðu félagsins, um 6,3 milljarðar króna í júnílok, sem skýrist að nokkru af því að greitt hefur verið inn á ferðir í ágúst og september, en þá fellur til kostnaðurinn.

„Þetta sýnir hins vegar að efna-hagsstaðan er sterk, sama hvað þeir segja á Útvarpi Sögu og er ekki af því við höfum verið að selja einhverja hreyfla,“ hnýtti hann við, greinilega langþreyttur á fjasi um félagið sem á sér litla stöð í raunveruleikanum.

Annars var létt yfir Björgólfi og hann greinilega ánægður með viðsnúning í rekstri og árangur aðgerða sem gripið hefur verið til í rekstrinum. Hann er þó ekki alveg laus við sjómanna líkingarnar, segir stefnt á að „halda sjó í fluginu“.

0,3%

Eignaverð lækkaði um 0,3% að nafnverði í júlí samkvæmt Eignaverðsvisitölu Kaupþings. Þetta er þriðji lækkunarmánuðurinn í röð.

5,6%

Tólf mánaða verðbólga í Bandaríkjunum mælist nú 5,6% og hefur ekki verið hærrí í 17 ár. Búist er við 4,8% verðbólgu næstu tólf mánuðina.

2,6%

Árshækkun fasteignaverðs í júlí er 2,6% en var rúmu hálfu prósentustigi hærra í júní. Raunverð íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu hefur lækkað um 9,6% frá áramótum.

Innheimtuskóli Intrum býður upp á vandaða fræðslu um allt sem snýr að stýringu viðskiptakrafna og innheimtu vanskilakrafna.

Markmið með Innheimtuskóla Intrum er að bjóða upp á vettvang til að fræðast á aðgengilegan hátt um flesta þætti sem snúa að viðskiptakröfum og meðferð þeirra. Innheimtuskólinn býður upp á fjölbreytt námsefni sem veitir betri innsýn í ýmsa þætti s.s meðferð viðskiptakrafna, viðskiptavefinn, ferlið við lögfræðinnheimtu og margt fleira.

Með virkri fræðslu sem tekur mið af þörfum viðskiptavina og hlutverki fyrirtækisins viljum við stuðla að því að starfsfólk samstarfsfyrirtækja okkar sem og aðrir öðlist betri þekkingu og tækifæri til að nýta hæfileika sína og samstarfið til fulls.

Næstu námskeið í Innheimtuskólanum eru:

21.08.2008	Nýr viðskiptavinur	09:00 – 10:30
28.08.2008	Lögfræði	09:00 – 12:00
29.08.2008	Viðskiptavefur	09:00 – 11:00
04.09.2008	Uppgjör	09:00 – 10:00

Kennt er í nýjum kennslusal hjá Intrum á Laugavegi 97. Skráning fer fram á innheimtuskolinn@intrum.is

Nánari upplýsingar er að finna á intrum.is og í 440 7000

intrum justitia
INNHEIMTUSKÓLINN

Hvers vegna PwC?

*connectedthinking

Þekkingarfyrirtæki í fremstu röð á Íslandi og leiðandi á alþjóðavettvangi.

● Endurskoðun ● Fyrirtækjaráðgjöf ● Skatta- og lögfræðiráðgjöf

Reykjavík - Akureyri - Húsavík - Selfoss - Reykjanesbær www.pwc.com/is

PRICEWATERHOUSECOOPERS